

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl samosoudcem JUDr. Václavem Kočkou-Amortem ve věci

žalobkyně: **M. S.**, narozená dne X.
bytem X.
zastoupená advokátem JUDr. Pavlem Kiršnerem, LL.M.
sídlem Rumunská 1720/12, 120 00 Praha 2

proti
žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**
sídlem Na Poříčním právu 376/1, 128 01 Praha 2

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 11. 11. 2020, č.j. MPSV-2020/221843-920

takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 11. 11. 2020, č.j. MPSV-2020/221843-920, se zrušuje a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný je povinen nahradit žalobkyni náklady řízení ve výši 3 146 Kč, a to do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám zástupce žalobkyně.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobkyně se žalobou postoupenou Městskému soudu v Praze domáhala zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 11. 11. 2020, č. j.: MPSV-2020/221843-920, jímž bylo podle ustanovení § 90 odst. 5 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád (dále jen „s.ř.“), zamítnuto žalobkynino odvolání a potvrzeno rozhodnutí Úřadu práce České republiky – krajské Shodu s prvopisem potvrzuje K. R.

pobočky v Jihlavě ze dne 31. 7. 2020, č. j.: 4140/2020/TEL, kterým byl podle ustanovení § 4 odst. 1, § 8, § 9, § 11, § 13 a § 14 zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách (dále jen „z.s.s.“), zamítnut její návrh na změnu výše přiznaného příspěvku na péči od září 2019 a bylo rozhodnuto o poskytování příspěvku na péči ve výši 880 Kč měsíčně.

II. Obsah žaloby

2. Žalobkyně v žalobě namítala, že závěry o jejím zdravotním stavu jsou nesprávné, v důsledku čehož je nesprávné i napadené rozhodnutí, základní životní potřeby si není schopna zajistit sama ani v prostředí, v němž se obvykle pohybuje, přitom vybavení domácnosti bylo zdravotnímu stavu přizpůsobeno a plně využity byly dostupné facilitátory, kompletní přestavba není možná, bydlí v nájmu, navíc nemá dostatek finančních prostředků, v případě opuštění známého prostředí během přestavby by se jí zhoršil zdravotní stav, ani po přestavbě by však nebyla schopna zvládat základní životní potřeby, bez její přítomnosti nebylo možno objektivně zhodnotit její zdravotní stav, nebyl zohledněn obsah předložených lékařských zpráv a sociálního šetření, posudek je s nimi v přímém rozporu, posudek je rozporný i ve vztahu ke své příloze, v níž jsou uvedeny jiné nezvládané základní životní potřeby; kromě přiznaného nezvládání základních životních potřeb nezvládá ani potřeby orientace, komunikace, stravování, tělesné hygieny, fyziologické potřeby a péče o zdraví, deficity v uvedených potřebách budou trvat déle než jeden rok, při posuzování jejího zdravotního stavu nebyly vzaty v potaz rozhodné skutečnosti a lékařské zprávy, nebyl dostatečně zjištěn skutkový stav, žalobkyně je závislá na pomoci jiné fyzické osoby nejméně ve třetím stupni.
3. Na základě výše uvedeného žalobkyně navrhla napadené rozhodnutí zrušit a vrátit věc žalovanému k dalšímu řízení.

III. Vyjádření žalovaného

4. Žalovaný se k žalobě vyjádřil, když po rekapitulaci dosavadního průběhu řízení a žalobních námitek vyslovil s žalobou nesouhlas. Posudek v prvním stupni byl přezkoumán posudkem v odvolacím řízení, osobní vyšetření žalobkyně nebylo nutné, sama pak o něj ani přes poučení nepožádala, před vydáním napadeného rozhodnutí byla s posudkem seznámena, dostupné podklady neodůvodňují zvýšení přiznaného stupně závislosti, zdravotní stav je odůvodněn v odvolacím posudku, který je úplný a přesvědčivý, použité podklady byly jednoznačné a v posudku je uvedeno, z jakých podkladů se vycházelo, předešlé byly rovněž úvahy vedené při hodnocení základních životních potřeb, porucha funkčních schopností musí dosahovat těžké úrovně, zdravotní stav se hodnotí ve vztahu k užívání facilitačních pomůcek, chybné uvedení nezvládané životní potřeby v tabulce je toliko administrativní chybou, lékařská zpráva byla zohledněna, zvládání jednotlivých životních potřeb bylo objektivně zhodnoceno, přestavbu bytu po žalobkyni nikdo nepožadoval, byly shromážděny potřebné podklady, které byly řádně vyhodnoceny, nebyly doloženy skutečnosti zpochybňující podkladovou dokumentaci, posudek pořízený v odvolacím řízení splňuje požadavek na úplnost, přesvědčivost, přezkoumatelnost a bezrozpornost, postupovalo se v souladu se zákonem, závěry byly řádně odůvodněny s odkazem na zjištěný zdravotní stav žalobkyně, v řízení k žádnému pochybení nedošlo. Žalobu navrhl žalovaný zamítnout.

Shodu s prvopisem potvrzuje K. R.

IV. Obsah správního spisu

5. Ze správního spisu bylo zjištěno, že dne 10. 9. 2019 podala žalobkyně u Úřadu práce České republiky - krajské pobočky v Jihlavě (prvoinstanční orgán) návrh na změnu výše přiznaného příspěvku na péči (návrh na změnu výše přiznaného příspěvku na péči ze dne 10. 9. 2019).
6. Dne 18. 10. 2019 bylo s žalobkyní a její dcerou provedeno sociální šetření, podle kterého žalobkyně sama nevstane z lůžka ani sedadla, zvedne ji dcera, někdy pomůže i vnučka, nemá cit ani sílu v rukou, nezvládá uchopování ani přenášení předmětů, ví, jaká je denní doba, osoby rozeznává, orientována je jen v poznání částí dne, neví, kde je, nejbližší členy rodiny pozná, nosí brýle na dálku i blízko, její sluch je horší, ústní komunikace je přiměřená věku, stran písemné komunikace zvládne toliko podpis, který je však nečitelný, komunikaci přes e-mail ani SMS nezvládá, telefonování zvládá, má X. dietu, hlídá ji dcera, která zároveň vaří a nakupuje, sama neuvaří ani lehčí pokrm, jídlo porcuje dcera, sama se nají s lžící, ale ne příborem, připravené jídlo si nepřinese, pitný režim hlídá dcera, sama nechce pít, pití si nepřinese, doma mají sprchu a sedátko, ranní i celkovou hygienu provádí kompletně dcera, která čistí i zubní protězu, sama se neosuší, na toaletu dojde toliko v doprovodu, používá inkontinenční pomůcky, jež vyměňuje výhradně dcera, sama se snaží očistit pomocí pleny, na toaletě je držátko, užívá pleny, po výkonu potřeby se neoblékne, navštěvuje lékaře, léky vyzvedává a připravuje dcera, léky bere sama, avšak dcera to důsledně kontroluje a připomíná, potíže s polykáním léků nemá ani je neodmítá, ví, jaké množství léků bere, neví však, nač jsou a jak se jmenují, v případě nutné potřeby by si nedokázala sama zavolat pomoc.
7. Následně byl vyžádán posudek Lékařské posudkové služby Okresní správy sociálního zabezpečení Jihlava (dále jen „LPS OSSZ Jihlava“) ze dne 23. 1. 2020, č. j.: LPS/2019/3780-JI_CSSZ, na jehož základě vydal prvoinstanční orgán rozhodnutí ze dne 10. 2. 2020, č. j.: 1015/2020/TEL, které žalovaný k odvolání žalobkyně rozhodnutím ze dne 23. 3. 2020, č. j.: MPSV-2020/58191-920, zrušil a vrátil věc prvoinstančnímu orgánu k dalšímu řízení.
8. Po vrácení věci byl prvoinstančním orgánem k posouzení stupně žalobkyniny závislosti znovu vyžádán posudek LPS OSSZ Jihlava. LPS OSSZ Jihlava pak vydala posudek ze dne 27. 5. 2020, č. j.: LPS/2020/1426-JI_CSSZ, který zpracovala MUDr. V. A. Podkladem posudku byly zdravotní dokumentace ošetřujícího lékaře, jakož i závěry ze sociálního šetření. Posudkem bylo zjištěno, že žalobkyně trpí dlouhodobě nepříznivým zdravotním stavem v důsledku X. Podle posudku se v žalobkynině případě jedná o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav, přičemž nezvládá čtyři základní životní potřeby (mobilitu, oblékání a obouvání, osobní aktivity a péči o domácnost). Žalobkyně je tak podle posudku LPS OSSZ Jihlava osobou závislou na pomoci jiné fyzické osoby v I. stupni (lehká závislost).
9. Následně žalobkyně dodala zprávu neuroložky, k níž se posudková lékařka vyslovila dne 17. 7. 2020. Na základě dodané lékařské zprávy neshledala důvod ke změně posudkového závěru.
10. Na základě posudku LPS OSSZ Jihlava vydal prvoinstanční orgán rozhodnutí ze dne 31. 7. 2020, č. j.: 4140/2020/TEL, kterým byl zamítnut návrh žalobkyně na změnu výše přiznaného příspěvku na péči.

Shodu s prvopisem potvrzuje K. R.

11. Proti tomuto rozhodnutí podala žalobkyně odvolání, v němž namítala, že nezvládá dalších šest základních životních potřeb, k čemuž uvedla konkrétní tvrzení.
12. V rámci odvolacího řízení si žalovaný vyžádal posudek Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí České republiky v Brně (dále jen „PK MPSV“); následně byl ve věci vydán posudek ze dne 13. 10. 2020, e. č.: SZ/2020/1325-BR-10. Komise zasedla v žalobkynině nepřítomnosti ve složení předsdkyně komise MUDr. E. P., neuroložka MUDr. I. N. a tajemnice M. K., přičemž komise vycházela z posudkového spisu LPS OSSZ Jihlava (včetně záznamů a lékařských nálezů), spisu odvolacího orgánu, lékařského nálezu praktického lékaře MUDr. P. S. ze dne 31. 12. 2019, neurologického vyšetření MUDr. B. K. ze dne 1. 7. 2020, sociálního šetření ze dne 18. 10. 2019 a podaného odvolání.
13. Z výše uvedených podkladů PK MPSV zjistila, že se u žalobkyně jednalo o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav s vlivem na zvládání některých základních životních potřeb, rozhodující bylo neurologické onemocnění, X. Dle nálezu praktického lékaře je žalobkyně orientovaná místem, časem a osobou, chování a komunikace jsou narušeny X., objevuje se X., stoj je možný s oporou, chůze lze s chodítkem do desítek metrů. Dle neurologického vyšetření udává X. (více na horní končetině), chůze v chodítku, ven moc nechodí, jde-li, pak s doprovodem, poslední dobou ji často bolí hlava a má pocit daleko větší zapomnětlivosti, klinicky je při vědomí, orientovaná, spolupracuje, psychomotorické tempo je pomalejší, řeč tišší bez X., při delší době mluvení se zhoršuje artikulace, přetrvává X., hlavové nervy jinak nevykazují patologii, X., horní končetiny vykazují dobrou sílu i hybnost, X., u dolních končetin je vykázána dobrá síla i hybnost, X., stoj a chůze jsou možné s dopomocí a chodítkem.
14. PK MPSV konstatovala dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav a na jeho základě (v souladu s prvoinstančním posudkem) nezvládnutí čtyř základních životních potřeb (mobility, oblékání a obouvání, osobních aktivit a péče o domácnost; nezvládání oblékání a obouvání bylo hodnoceno vstřícně). Komise shledala, že provedla posudkové zhodnocení základních životních potřeb a jednotlivých úkonů, ze zjištěného a výše popsaného zdravotního stavu nevyplynulo funkční omezení dosahující těžké či úplné poruchy, jež by bránila schopnosti zvládat základní životní potřeby bez nutnosti každodenní pomoci jiné fyzické osoby (s výjimkou čtyř výše uvedených potřeb), byť s použitím dostupných facilitátorů, zdravotní stav byl posouzen v souladu s platnou legislativou, ostatní základní životní potřeby byla žalobkyně schopna zvládnout v přijatelném standardu, tzn. v kvalitě a způsobem, jež jsou běžné, obvyklé, akceptovatelné a umožňující naplnění potřeb bez vazby na každodenní intervenci jiné osoby, hodnocení bylo provedeno s použitím běžně dostupných facilitátorů, sociální šetření bylo v souladu s funkčním dopadem dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu na zvládání základních životních potřeb, prvoinstanční posudek potom vycházel ze správného použití posudkových kritérií; posudek byl na základě požadavku vyhotoven stran zdravotního stavu, který zde byl ke dni vydání prvostupňového rozhodnutí.
15. K odvolání žalobkyně PK MPSV uvedla, že porucha funkce horních ani dolních končetin nevykazovala X., funkce rukou není závažně omezena, dokumentace neprokazuje ani posudkově významné postižení zraku či sluchu nebo přítomnost závažného duševního postižení s dopadem na orientační a komunikační schopnosti. Stran potřeby orientace je žalobkyně orientovaná, nejsou dokumentovány posudkově významné poruchy chování, intelektu ani paměti, smyslové funkce jsou pro zvládnutí potřeby dostatečné. Ohledně Shodu s prvopisem potvrzuje K. R.

potřeby komunikace není u žalobkyně dokumentována porucha řeči, pro nezvládání rukou psané krátké zprávy za pomoci facilitátorů není medicínské opodstatnění. Stran potřeby stravování nevykazuje žalobkyně posudkově významné postižení mentálních a duševních schopností, rovněž smyslové funkce jsou pro zvládnutí potřeby dostatečné, není dokumentováno posudkově významné postižení horních končetin, posudkově významné X. nemá oporu v nálezech, naservírováním stravy se rozumí přemístění stravy a nápoje z místa přípravy na místo konzumace, což lze realizovat netoliko přenášením, nýbrž též posouváním či převozem na servírovacím stolku nebo invalidním vozíku, předpokladem ke zvládnutí potřeby je zachovaná funkce obou horních končetin včetně rukou a přiměřené duševní kompetence, uvařit si jednoduché teplé jídlo a nápoj patří pod životní potřebu péče o domácnost, potřeba stravování se zaměřuje na schopnost samotné konzumace již připravených nápojů a jídel. Ohledně potřeby osobní hygieny má žalobkyně přiměřené duševní a smyslové schopnosti k jejímu vykonávání, používání hygienických zařízení, provádění celkové hygieny, ústní hygieny i česání, schopnost provést hygienu se hodnotí i s využitím facilitátorů, preventivní přítomnost druhé osoby se nepovažuje za neschopnost tělesné hygieny. Stran výkonu fyziologické potřeby je žalobkyně schopna přemístění na toaletu, zaujetí přiměřené polohy a při zachovalé hybnosti rukou též následné hygieny a výměny pomůcek, smyslové a mentální funkce jsou dostatečné pro zvládnutí potřeby. Ohledně potřeby péče o zdraví není doložena porucha kognitivních funkcí, smyslové funkce jsou dostatečné pro zvládnutí potřeby, těžká porucha paměti z lékařských nálezů nevyplývá. Nebylo tudíž prokázáno, že by funkční omezení vyplývající ze zjištěného zdravotního stavu (v kontextu využití facilitátorů) bránilo žalobkyni zvládat některou z dalších základních životních potřeb.

16. K odvolání žalobkyně PK MPSV dále poznamenala, že hodnocené aktivity jsou nezvládané pouze, nejsou-li zvládnuty zcela nebo jsou-li narušeny těžkým způsobem, musí být rovněž naplněna podmínka dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, při krátkodobém zhoršení zdravotního stavu nelze aktivitu hodnotit jako nezvládanou, aktivity vykonávané toliko sporadicky nepředstavují posudkové kritérium, základní životní potřeby se rovněž hodnotí v prostředí, jež by mělo být zdravotnímu stavu přizpůsobeno, jedná se o vybavení domácnosti i využití veškerých dostupných facilitátorů, dokáže-li žalobkyně některou potřebu zvládnout, byť ji vykonává složitěji či déle než zdravá osoba, považuje se za zvládanou.
17. PK MPSV tak uzavřela, že žalobkyně byla ode dne 10. 9. 2019 osobou starší 18 let věku, jež se považuje za závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni I (lehká závislost) podle ustanovení § 8 odst. 2 písm. a) z.s.s., protože žalobkyně z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu vyžadovala každodenní pomoc, dohled nebo péči jiné fyzické osoby a nebyla schopna zvládat čtyři základní životní potřeby.
18. Žalobkyně využila svého práva vyjádřit se k hodnocení PK MPSV a dne 11. 11. 2021 žalovanému sdělila, že s hodnocením zdravotního stavu nesouhlasí, posudek je nepodložený a neodůvodněný, nebyl zohledněn obsah všech lékařských zpráv ani sociálního šetření, jednání komise proběhlo bez její přítomnosti, příloha k posudku obsahuje odlišné údaje než samotný posudek, z finančních i jiných důvodů nelze zajistit všechny facilitátory; dále žalobkyně uvedla konkrétní zdravotní obtíže a následně je podřadila základním životním potřebám, jež dle komise zvládá.
19. Na základě posudku PK MPSV vydal žalovaný žalobou napadené rozhodnutí ze dne 11. 11. 2020.
Shodu s prvopisem potvrzuje K. R.

V. Hodnocení věci Městským soudem v Praze

20. Městský soud v Praze na základě podané žaloby přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů a vycházel přitom ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu podle ustanovení § 75 odst. 1 a 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, (dále jen „s.ř.s.“), a po provedeném řízení dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.
21. Soud ve věci rozhodl bez jednání, protože postupoval dle ustanovení § 76 odst. 1 písm. a) a b) s.ř.s.
22. Podle ust. § 8 odst. 2 z.s.s. *osoba starší 18 let věku se považuje za závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve a) stupni I (lehká závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat tři nebo čtyři základní životní potřeby, b) stupni II (středně těžká závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat pět nebo šest základních životních potřeb, c) stupni III (těžká závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat sedm nebo osm základních životních potřeb, d) stupni IV (úplná závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat devět nebo deset základních životních potřeb, a vyžaduje každodenní pomoc, dohled nebo péči jiné fyzické osoby.*
23. Podle ust. § 9 odst. 1 zákona č. 108/2006 Sb. *při posuzování stupně závislosti se hodnotí schopnost zvládat tyto základní životní potřeby: a) mobilita, b) orientace, c) komunikace, d) stravování, e) oblékání a obouvání, f) tělesná hygiena, g) výkon fyziologické potřeby, h) péče o zdraví, i) osobní aktivity, j) péče o domácnost.*
24. Podle ust. § 2a vyhlášky č. 505/2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o sociálních službách (dále jen „prováděcí vyhláška“) *pokud osoba není schopna z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu zvládat alespoň jednu z aktivit, která je pro schopnost zvládat základní životní potřebu vymezena v příloze č. 1 k této vyhlášce, není schopna základní životní potřebu zvládat, a to bez ohledu na příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu.*
25. Podle ust. písm. b) Přílohy 1 k prováděcí vyhlášce Orientace. *Za schopnost zvládat tuto základní životní potřebu se považuje stav, kdy osoba je schopna 1. poznávat a rozeznávat zrakem a sluchem, 2. mít přiměřené duševní kompetence, 3. orientovat se osobou, časem a místem, 4. orientovat se v přirozeném sociálním prostředí, 5. orientovat se v obvyklých situacích a přiměřeně v nich reagovat.*
26. Podle ust. písm. c) Přílohy 1 k prováděcí vyhlášce Komunikace. *Za schopnost zvládat tuto základní životní potřebu se považuje stav, kdy osoba je schopna 1. vyjadřovat se srozumitelně mluvenou řečí a dorozumět se jejím prostřednictvím s jinými osobami v rozsahu běžné slovní zásoby odpovídající věku a sociálnímu postavení, 2. chápat obsah přijímaných a sdělovaných zpráv, 3. vytvářet rukou psanou krátkou zprávu, 4. porozumět všeobecně používaným základním obrazovým symbolům a zvukovým signálům, 5. používat běžné komunikační prostředky.*
27. Podle ust. písm. d) Přílohy 1 k prováděcí vyhlášce Stravování. *Za schopnost zvládat tuto základní životní potřebu se považuje stav, kdy osoba je schopna 1. vybrat si ke konzumaci hotový nápoj a potraviny, 2. nalít nápoj, 3. rozdělit stravu na menší kousky a naservírovat ji, 4. najíst se a napít, 5. dodržovat stanovený dietní režim, 6. konzumovat stravu v obvyklém denním režimu, 7. přemístit nápoj a stravu na místo konzumace.*

Shodu s prvopisem potvrzuje K. R.

28. Podle ust. písm. f) Přílohy 1 k prováděcí vyhlášce *Tělesná hygiena. Za schopnost zvládat tuto základní životní potřebu se považuje stav, kdy osoba je schopna 1. použít hygienické zařízení, 2. dodržovat tělesnou hygienu, mýt si a osušovat si jednotlivé části těla, 3. provádět celkovou hygienu, 4. česat se, provádět ústní hygienu, holit se.*
29. Podle ust. písm. g) Přílohy 1 k prováděcí vyhlášce *Výkon fyziologické potřeby. Za schopnost zvládat tuto základní životní potřebu se považuje stav, kdy osoba je schopna 1. včas používat WC, 2. zaujmout vhodnou polohu, 3. vyprázdnit se, 4. provést očistu, 5. používat hygienické pomůcky.*
30. Podle ust. písm. h) Přílohy 1 k prováděcí vyhlášce *Péče o zdraví. Za schopnost zvládat tuto základní životní potřebu se považuje stav, kdy osoba je schopna 1. dodržovat stanovený léčebný režim, 2. provádět stanovené preventivní, léčebné a léčebně rehabilitační a ošetřovatelské postupy a opatření a používat k tomu potřebné léky nebo pomůcky, 3. rozpoznat zdravotní problém a v případě potřeby vyhledat nebo přivolat pomoc.*
31. K přezkumu rozhodnutí založených na zdravotním stavu je nezbytné uvést, že soud nemůže přezkoumávat odbornou stránku posudku, neboť k tomu nemá potřebné odborné znalosti, nemůže tak sám o sobě posoudit, zda žalobkyni náleží příspěvek na péči a zda splňovala podmínky pro zařazení do stupně závislosti I či do jiného stupně. Soud však dle zásady volného hodnocení důkazů hodnotí předmětný posudek jako každý jiný důkaz, a to z hlediska požadavků na přesvědčivost, úplnost a vypořádání se se všemi rozhodujícími skutečnostmi. K rozhodování ve věcech příspěvku na péči se opakovaně vyslovoval též Nejvyšší správní soud, jenž v právní větě k rozsudku ze dne 23. 9. 2009, č. j.: 4 Ads 57/2009 – 53, uvedl: „*Posouzení stupně závislosti osoby pro účely rozhodování o příspěvku na péči v řízení v I. stupni i v řízení odvolacím musí vycházet z hodnocení všech podkladů uvedených v § 25 odst. 3 zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách. Na výsledný lékařský posudek, který je v tomto řízení stěžejním důkazem, je třeba klást požadavek úplnosti a přesvědčivosti. Nenaplnění těchto požadavků je vadou řízení před správním orgánem ve smyslu § 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s.*“
32. Městský soud v Praze v souvislosti s námitkami žalobkyně shledal, že posudek PK MPSV, který byl klíčovým podkladem napadeného rozhodnutí, shora uvedené požadavky nesplňuje, a to z následujících důvodů.
33. V posudku nejsou zmíněny konkrétní lékařské podklady, z nichž bylo vycházeno, s výjimkou lékařského nálezu praktického lékaře ze dne 31. 12. 2019, jehož obsah je shrnut velice stručně, a neurologického vyšetření ze dne 1. 7. 2020. Vypsání konkrétní poznatky u dvou uvedených podkladů navíc nejsou nikterak kriticky zhodnoceny. Dané poznatky zjištěné z lékařských podkladů pak nejsou přiřazeny ke konkrétním aktivitám, jež musí být posuzovány při zkoumání zvládání základních životních potřeb.
34. Závěry sociálního šetření nebyly rovněž kriticky zhodnoceny, krom toho neobstojí stručné konstatování, že jsou v souladu se zjištěným zdravotním stavem („*v souladu s funkčním dopadem dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu na zvládání základních životních potřeb*“), naopak některá zjištění v rámci sociálního šetření neodpovídají zjištěním PK MPSV nebo jsou s nimi dokonce v rozporu. Konkrétně lze upozornit zejména na následující úkony, které žalobkyně dle sociálního šetření nezvládá. Žalobkyně sama nevstane z lůžka ani sedadla, nemá cit ani sílu v rukou a nedokáže uchopovat a přenášet předměty, orientována je jen v poznání částí dne, neví, kde je, má horší sluch, písemnou komunikaci včetně elektronické vůbec nezvládá, pouze se podepíše, ale podpis je nečitelný, Shodu s prvopisem potvrzuje K. R.

dodržování diety hlídá dcera, jídlo porcuje dcera, sama si nepřinese jídlo ani pití, pitný režim sama nedodrжуje, musí být hlídána, ranní ani celkovou hygienu nezvládá, provádí ji kompletně dcera, která rovněž čistí X., žalobkyně se sama neosuší, na toaletu dojde jen v doprovodu, používá inkontinenční pomůcky včetně plen, které vyměňuje výhradně dcera, po použití toalety se sama neoblékne, léky si sice bere sama, ale musí být důsledně kontrolováno dcerou, ví, jaké množství léků bere, ale neví, nač jsou a jak se jmenují, v případě nutnosti by si sama nedokázala přivolat pomoc. Bylo proto třeba, aby PK MPSV předestřené i další případné rozpory vysvětlila, což neučinila.

35. U posuzování zvládání konkrétních životních potřeb nejsou v posudku rozepsány jednotlivé zkoumané aktivity, většina jich není ani zmíněna, natož zhodnocena. Jsou-li některé aktivity zmíněny, jde o reakci na podané odvolání, avšak jedním z klíčových požadavků na posudek je úplnost, PK MPSV měla provést komplexní, autonomní a přesvědčivé zhodnocení zvládání všech zkoumaných životních potřeb, což předpokládalo zabývání se všemi aktivitami stanovenými v Příloze 1 k prováděcí vyhlášce. Daný závěr platí tím spíše, že postačí nezvládání jediné ze zkoumaných aktivit, aby byla celá základní životní potřeba hodnocena jako nezvládaná (§ 2a prováděcí vyhlášky).
36. Výše byly předestřeny obecné nedostatky týkající se posudku PK MPSV jako celku, dále se soud zabýval nedostatky, kterými bylo zatíženo hodnocení jednotlivých základních životních potřeb, resp. konkretizací obecných nedostatků ve vztahu k jednotlivým potřebám.
37. U potřeby orientace chybí posouzení jednotlivých aktivit dle Přílohy 1 k prováděcí vyhlášce a jejich navázání na konkrétní poznatky o zdravotním stavu. Žalobkyně je dle PK MPSV orientovaná a v lékařských nálezech není dokumentována posudkově významná porucha paměti. Nicméně, dle sociálního šetření je žalobkyně orientovaná jen v poznání části dne a neví, kde je, její sluch je horší, dle nálezů praktického lékaře trpí žalobkyně X., přitom mezi aktivity hodnocené při zvládání potřeby orientace patří též poznávání a rozeznávání zrakem a sluchem i orientace osobou, časem a místem. Konkrétní poznatky ani předestřené rozpory nejsou kriticky zhodnoceny, resp. přesvědčivě vysvětleny.
38. U potřeby komunikace chybí posouzení jednotlivých aktivit dle Přílohy 1 k prováděcí vyhlášce a jejich navázání na konkrétní poznatky o zdravotním stavu. Žalobkyně dle PK MPSV netrpí poruchou řeči a není medicínské zdůvodnění pro nezvládání napsání rukou psané zprávy za pomoci facilitátorů. Nicméně, dle sociálního šetření žalobkyně písemnou komunikaci vůbec neovládá včetně elektronické, zvládne jen podpis, avšak nečitelně, přitom nejsou sděleny konkrétní zdravotní aspekty dostupné v lékařských podkladech, dle nichž by žalobkyně měla písemnou komunikaci zvládnout, ani nejsou blíže popsány k tomu potřebné facilitátory. Konkrétní poznatky ani předestřené rozpory nejsou kriticky zhodnoceny, resp. přesvědčivě vysvětleny.
39. U potřeby stravování chybí posouzení jednotlivých aktivit dle Přílohy 1 k prováděcí vyhlášce a jejich navázání na konkrétní poznatky o zdravotním stavu. Žalobkyně dle PK MPSV netrpí posudkově významným postižením mentálních a duševních schopností, pro zvládnutí potřeby jsou smyslové funkce dostatečné, není dokumentováno posudkově významné postižení horních končetin, z lékařských nálezů nevyplývá posudkově významné omezení hybnosti rukou ani X., naservírování stravy (přemístění stravy a nápoje z místa přípravy na místo konzumace) lze realizovat netoliko přenesením, nýbrž i posouváním či převozem na servírovacím stolku či invalidním

Shodu s prvopisem potvrzuje K. R.

vozíku, předpoklad k zvládnutí potřeby představují zachování funkce obou horních končetin včetně rukou a přiměřené duševní kompetence, uvaření jídla či nápoje patří pod potřebu péče o domácnost. Nicméně, dle sociálního šetření hlídání diety i porcování jídla zajišťuje dcera, stejně tak dcera dohlíží na dodržování pitného režimu, protože žalobkyně nechce pít; taktéž nemá žalobkyně dle sociálního šetření sílu ani cit v rukou, nezvládá uchopování ani přenášení předmětů, připravené jídlo ani pití si nepřenesse, z uvedených poznatků není zřejmé, jak by žalobkyně byla schopna nápoj či potravu převézt na servírovacím stolku či invalidním vozíku, samotným posouváním pak zpravidla nelze jídlo přemístit z kuchyňské linky až na jídelní stůl. Konkrétní poznatky ani předestřené rozpory nejsou kriticky zhodnoceny, resp. přesvědčivě vysvětleny.

40. U potřeby tělesné hygieny chybí posouzení jednotlivých aktivit dle Přílohy 1 k prováděcí vyhlášce a jejich navázání na konkrétní poznatky o zdravotním stavu. Žalobkyně má dle PK MPSV přiměřené duševní a smyslové schopnosti k výkonu hygieny, použití hygienického zařízení, provádění celkové i ústní hygieny a česání, schopnost provést hygienu se hodnotí i s využitím facilitátorů v podobě opěrných pomůcek, madel, sedáku ve vaně, protiskluzové podložky a dalších, preventivní přítomnost druhé osoby není posudkově významná. Nicméně, dle sociálního šetření ranní i celkovou hygienu provádí kompletně dcera, která čistí i X., žalobkyně hygienu sama nezvládá a neosuší se, přitom má žalobkyně k dispozici facilitátory v podobě sprchy a sedátka. K jednotlivým aktivitám nejsou přiřazeny konkrétní facilitátory a chybí vysvětlení, jak v kontextu poznatků o zdravotním stavu facilitátory umožní hodnocené aktivity zvládat. Konkrétní poznatky ani předestřené rozpory nejsou kriticky zhodnoceny, resp. přesvědčivě vysvětleny.
41. U výkonu fyziologické potřeby chybí posouzení jednotlivých aktivit dle Přílohy 1 k prováděcí vyhlášce a jejich navázání na konkrétní poznatky o zdravotním stavu. Žalobkyně je dle PK MPSV schopna přemístění na WC i zaujetí přiměřené polohy, při zachované hybnosti rukou je rovněž schopna následné hygieny a výměny pomůcek, její smyslové a mentální funkce jsou dostatečné pro zvládnutí dané potřeby. Nicméně, dle sociálního šetření si žalobkyně dojde na WC toliko v doprovodu, používá inkontinenční pomůcky, které vyměňuje výhradně dcera, žalobkyně používá i pleny a sama se následně neoblékne, toaleta je vybavena facilitátorem v podobě WC držátka. Ze strany PK MPSV není nikterak komentováno, zda je žalobkyně schopna použít WC včas, tedy zvládat jednu z hodnocených aktivit, používání inkontinenčních pomůcek i plen tomu nenasvědčuje, přitom bariérové prostředky (typicky pleny) pouze zmírňují následky nevhodného užití toalety, samy o sobě bez dalšího nepředstavují facilitátory umožňující včasné použití WC. Konkrétní poznatky ani předestřené rozpory nejsou kriticky zhodnoceny, resp. přesvědčivě vysvětleny.
42. U potřeby péče o zdraví chybí posouzení jednotlivých aktivit dle Přílohy 1 k prováděcí vyhlášce a jejich navázání na konkrétní poznatky o zdravotním stavu. Žalobkyně dle PK MPSV netrpí těžkou poruchou kognitivních funkcí, naopak disponuje dostatečnými smyslovými funkcemi pro zvládnutí této potřeby, těžká porucha paměti není taktéž doložena. Nicméně, dle sociálního šetření si žalobkyně bere léky sama, ale dcera to důsledně kontroluje a připomíná, žalobkyně neví, na co léky jsou a jak se jmenují, v případě potřeby by si nedokázala přivolat pomoc. Konkrétní poznatky ani předestřené rozpory nejsou kriticky zhodnoceny, resp. přesvědčivě vysvětleny.

Shodu s prvopisem potvrzuje K. R.

43. Posudek PK MPSV tudíž nenaplnuje požadavky úplnosti a přesvědčivosti, vyžaduje rozsáhlé a zásadní doplnění, ve vztahu k provedenému sociálnímu šetření je v různých aspektech v rozporu se spisy (resp. kardinální rozpor představuje tvrzení o souladu sociálního šetření se závěry o zdravotním stavu) a v některých výše předestřených ohledech zároveň nepřezkoumatelný pro nedostatek důvodů (zejména absence hodnocení jednotlivých aktivit dle Přílohy 1 k prováděcí vyhlášce). Posudek PK MPSV je zároveň stěžejním podkladem ve věcech příspěvku na péči, proto je třeba uvedené nedostatky přičíst samotnému napadenému rozhodnutí, které z posudku zcela vycházelo a jeho závěry plně aprobovalo; napadené rozhodnutí tak obsahuje vady dle ustanovení § 76 odst. 1 písm. a) a b) s.ř.s.
44. Soud se naopak nedomnívá, že PK MPSV či žalovaný požadovali kompletní přestavbu bytu, hovořeno bylo o potřebě facilitátorů, přičemž se hodnotí dostupné facilitátory.
45. Osobní vyšetření žalobkyně posudkovou komisí nebylo nezbytné, zvláště když se posudek shodoval s prvostupňovým posudkem. Na druhou stranu je v daném případě třeba posudkové hodnocení založené toliko na písemných podkladech důkladně odůvodnit, což se PK MPSV, jak podrobně rozebráno výše, nezdařilo.
46. Chybné uvedení nezvládané základní životní potřeby v příloze k posudku je pouhou formální vadou nezakládající rozpornost posudku, jde o zjevný omyl, který nemá vliv na zákonnost rozhodnutí o věci samé.
47. Taktéž základní životní potřeby na sebe nejsou navázány tak úzce, aby nezvládání některé z nich automaticky znamenalo nezvládání i některé další, u každé potřeby je třeba pečlivě zkoumat zvládání jednotlivých aktivit, které jsou navíc značně různorodé. Nezvládání základních životních potřeb mobility a oblékání a obouvání s sebou nenese automaticky nezvládání tělesné hygieny.
48. Ze všech výše uvedených důvodů soud na základě ustanovení § 76 odst. 1 písm. a) a b) s.ř.s. žalobou napadené rozhodnutí zrušil a vrátil věc žalovanému k dalšímu řízení.
49. V novém řízení si žalovaný opatří nový posudek PK MPSV (případně zásadní a rozsáhlé doplnění původního posudku, bude-li obsahovat vše potřebné). V posudku budou vypsány všechny použité podklady, skutečnosti obsažené v lékařských zprávách budou kriticky zhodnoceny, PK MPSV řádně vysvětlí rozpory mezi provedeným sociálním šetřením a poznatky o zdravotním stavu, konkrétní poznatky zhodnotí ve vztahu ke všem jednotlivým aktivitám obsaženým v Příloze 1 k prováděcí vyhlášce, a to případně v kontextu dostupných facilitátorů, u nichž uvede, jak konkrétně mohou žalobkyni se zvládáním jednotlivých aktivit pomoci. Dále komise vyhodnotí, zda je namístě provést osobní vyšetření žalobkyně, byť s ohledem na datum, k němuž je třeba posudek vypracovat, to již nemusí být smysluplné. Posudek PK MPSV bude vypracován tak, aby splňoval všechny požadavky na úplnost a přesvědčivost.
50. Podle ustanovení § 78 odst. 5 s.ř.s. je žalovaný vysloveným právním názorem Městského soudu v Praze vázán.
51. Žalobkyně navrhovala zrušit i prvostupňové rozhodnutí, k čemuž soud nepřistoupil, jelikož plné nápravy lze dosáhnout v odvolacím řízení prostřednictvím nového, úplného a přesvědčivého posudku; nerušit i prvostupňové rozhodnutí je řešením

Shodu s prvopisem potvrzuje K. R.

efektivnějším a hospodárnějším, k čemuž je třeba s ohledem na celkovou délku řízení zvláště přihlédnout.

52. O nákladech řízení soud rozhodl dle ustanovení § 60 odst. 1 s.ř.s.; žalobkyně byla ve věci samé úspěšná, proto jí přísluší právo na náhradu účelně vynaložených nákladů řízení proti neúspěšnému žalovanému. Náklady vynaložené žalobkyní v daném řízení představují náhradu nákladů právního zastoupení spočívající v odměně za 2 úkony právní služby po 1 000 Kč, tedy celkem 2 000 Kč (§ 7, § 9 odst. 2, § 11 odst. 1 písm. a) a d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátní tarif, tj. převzetí zastoupení a písemné podání k soudu) a náhradě hotových výdajů po 300 Kč za jeden úkon, celkem 600 Kč (§ 13 odst. 4 téže vyhlášky), a dle § 57 odst. 2 s.ř.s. náhradu DPH v sazbě 21 % ve výši 546 Kč. Celková výše nákladů řízení žalobkyně tedy činí částku 3 146 Kč.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Praha 19. září 2023

JUDr. Václav Kočka-Amort, v.r.
samosoudce

Shodu s prvopisem potvrzuje K. R.